



Naleving

kennis | advies | ondersteuning



Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd  
Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport

# Casuïstiek toezicht Jeugdwet

Handvatten uit de praktijk





# Inhoudsopgave

Inleiding	4
Casus jeugdhulp met buitenlands zorgaanbod	5
Casus jeugdhulp met ondersteuning vanuit sociaal wijkteam	6
Casus jeugdhulp dagbesteding zorgboerderij	7
Casus jeugdhulp medisch dagverblijf	8
Casus jeugdhulp zorgboerderij als onderaannemer via signaal IKZ	9

# Inleiding

In dit document vindt u 5 praktijkcasussen over toezicht op de Jeugdwet. Wat kunt u als gemeente doen als er een signaal binnenkomt? Hoe kan een casus u verder brengen in de positionering, inrichting en uitvoering van het toezicht op de Jeugdwet? En welke hulpmiddelen kunt u hiervoor gebruiken?

# Casus jeugdhulp met buitenlands zorgaanbod

De gemeente en de IGJ ontvangen signalen van ouders en hulpverleners over de kwaliteit van zorg en het onrechtmatig declareren van Jeugd ggz. Over het ambulante zorgaanbod komen klachten binnen dat er wel wordt gedeclareerd, maar regelmatig geen zorgverlener verschijnt. Ouders geven aan dat ze jeugdhulp wel als noodzakelijk zien.

Jeugdigen gaan regelmatig op zorgweekeinden naar de Ardennen. De zorgaanbieder stelt de gemeente hiervan niet op de hoogte. Klachten gaan over bejegening, deskundigheid van zorgverleners, inhoud van het zorgprogramma, de te leveren eigen bijdrage en declaraties. Deels ZIN en deels pgb.

## Handvatten

De IGJ heeft geen toezichtsbevoegdheden in het buitenland. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor afspraken rond buitenlands zorgaanbod. Zie ook het [VNG Afsprakenkader buitenlands zorgaanbod Jeugd](#). De gemeente heeft maatregelen genomen richting de zorgaanbieder en interne procedures opgestart. In het verdere rechtmatigheidsonderzoek worden ouders nader gehoord. De gemeente en de ouders zijn ook verwezen naar de IGJ voor de signalen over de kwaliteit van de zorg. Voorts heeft de gemeente de kwaliteitsaspecten van de zorg opgepakt in het kader van het contractbeheer.

# Casus jeugdhulp met ondersteuning vanuit sociaal wijkteam

Het sociaal wijkteam krijgt een signaal van een ouder dat zij onenigheid heeft met de zorgaanbieder die via pgb is ingehuurd voor het leveren van jeugdhulp. De zorgaanbieder komt de afspraken niet na, levert niet de zorg die is afgesproken, maar zet de moeder wel onder druk om het pgb volledig over te maken. Vanwege deze bedreiging/intimidatie maakt de moeder het budget over. Het sociaal wijkteam vraagt advies aan VNG/IGJ hoe het met deze casus moet omgaan. Het advies is om eerst de wijkagent te benaderen en met de zorgaanbieder in gesprek te gaan voor wederhoor. Het sociaal wijkteam nodigt de zorgaanbieder uit voor een gesprek in het bijzijn van de wijkagent. Voordat dit gesprek plaatsvindt, bezorgt de zorgaanbieder een enveloppe met contant geld bij de moeder. Dit betreft het overgemaakte pgb-budget.

## Handvatten

Omdat de moeder ook een uitkering heeft, is de enveloppe overgedragen aan de gemeente. Het sociaal wijkteam heeft een andere zorgaanbieder geregeld met ZIN. De vorige zorgaanbieder is niet meer welkom in de gemeente. Er is inmiddels beleid op toezicht ontwikkeld en de gemeente heeft het toezicht op rechtmatigheid ingericht aan de hand van [de routekaart van VNG Naleving](#). In voorkomende casussen kan de gemeente nu ook het toezicht op rechtmatigheid handhaven en een rechtmatigheidsonderzoek uitvoeren.

# Casus jeugdhulp dagbesteding zorgboerderij

Er komt een signaal van een ouder binnen bij de gemeente. Haar kind heeft dagbesteding bij een zorgboerderij op basis van een pgb. Het is de ouder opgevallen dat er veel meer is gedeclareerd dan dat er zorg is geleverd. De ouder heeft daarover contact opgenomen met de SVB omdat zij de declaraties niet heeft gezien, laat staan getekend. De SVB heeft de ondertekende declaraties uitbetaald. De ouder vermoedt dat er sprake is van vervalste handtekeningen. Op verzoek van de ouder zijn de betalingen stopgezet.

## **Handvatten**

De gemeente start in overleg met de IGJ een rechtmatigheidsonderzoek en informeert ook intern de betrokken gemeentelijke afdelingen over deze casus. De interne procedures worden opnieuw bekeken.

# Casus jeugdhulp medisch dagverblijf

De gemeente en de IGJ krijgen signalen binnen van ouders en hulpverleners over de kwaliteit van zorg, *good governance* en onrechtmatigheden in declaraties. De gemeente, GGD en IGJ voeren overleg om de signalen te scannen op veiligheidsrisico's en het cliëntenbestand in beeld te brengen. Het betreft zowel ZIN als pgb. In overleg met de ketenpartners voert de IGJ een onderzoek uit naar de kwaliteit van de zorg en rapporteert daarover.

## **Handvatten**

De uitkomsten van dit IGJ-toezichtonderzoek worden door gemeente gebruikt voor gesprekken over het contract en als input voor het rechtmatigheidsonderzoek door de gemeente. De uitkomst is dat de kwaliteit van de zorg na het toezichttraject is verbeterd, de contracten zijn aangescherpt en afspraken tussen de gemeente en de zorgaanbieder een andere vorm hebben gekregen. Het rechtmatigheidsonderzoek is separaat opgepakt door de gemeente.



# Casus jeugdhulp zorgboerderij als onderaannemer via signaal IKZ

Er zijn signalen van fraude en de kwaliteit van zorg binnengekomen bij het Informatie Knooppunt Zorgfraude. Deze signalen zijn gedeeld met verschillende ketenpartners (gemeente, IGJ en zorgkantoor-zorgverzekeraar). De signalen betreffen geld dat niet naar de zorg gaat, weinig personeel, geen gekwalificeerd personeel en cliënten die worden ingezet als werkknecht voor de verbouwing van de zorgboerderij. Er zijn ook uitjes waar de hele familie, inclusief de kleinkinderen, van de zorgaanbieder aan deelneemt, betaald uit de zorgbudgetten.

## **Handvatten**

Er heeft overleg plaatsgevonden tussen verschillende ketenpartners omdat de zorgaanbieder zowel jeugdhulp als Wlz-zorg aanbiedt. Er is vastgesteld dat de zorgboerderij als onderaannemer gecontracteerd werd via een zorgcoöperatie. Deze coöperatie is door zowel de gemeente als het zorgkantoor gecontracteerd. De afdeling contractmanagement van de gemeente nam contact op met coöperatie. De bestuurders van de coöperatie zijn flink geschrokken van deze signalen en namen die zeer serieus. De coöperatie heeft in overleg met de gemeente stevige actie ondernomen richting de betreffende aanbieder. De zorgverzekeraar heeft namens het zorgkantoor een oriënterend rechtmatigheidsonderzoek ingesteld. Vanwege personeelwisselingen was het rechtmatigheidstoezicht bij de gemeente (nog) niet optimaal. De casus is wel reden om dit toezicht opnieuw te agenderen.

**Vereniging van  
Nederlandse Gemeenten  
Naleving**

Nassaulaan 12  
2514 JS Den Haag  
+31 70 373 83 93  
naleving@vng.nl

februari 2021

[vng.nl/naleving](https://vng.nl/naleving)